STÍGGJUR OPI‹ HÚS
Verkhúsi› Stíggjur, sum er ein vardur verksta›ur, hevur opi› hús á Eystanstevnu. Høvi› ver›ur hjá fólki at síggja naka› av tí, sum tey menningartarna›u hava avrika› vi› hondunum í vetur. Lutir fáast til keyps, og tey, sum støkka inn á gólvi fáa eisini ein drekkamunn.

Su›i› frá Sildini

Mynd: Jens Kristian Vang

Í f‡ramannafarinum, Sildini, fer Jónsvein Mikkelsen at luttaka í kappsiglingini sunnudagin klokkan 15. Báturin er ein av teimum fyrstu glastrevjabátunum, i› var› stoyptur í Kaldbak. Ma›urin er fráfarin lærari á Toftum

KAPPSIGLING. Fráfarni lærarin á Toftum og gamli glastrevjabáturin eru til rei›ar at sigla kapp á Eystanstevnu. Ver›ur ve›ri› gott, hava teir bá›ir gó›an møguleika

HØGNI MOHR

F‡ramannafari›, Sildin, manna› vi› Jónsveini Mikkelsen, fyrrverandi lærara á Toftum, fer aftur í ár at luttaka í kappsiglingini á Skálafir›i.

Jónsvein er garva›ur siglari. Á dreingja- og ungdómsárum sigldi hann rættiliga nógv, og sí›ani hann fór frá sum lærari, hevur siglingin aftur vundi› upp á seg.

- Eitt er kapping. Hon er stuttlig, og vit vera allir sum stórir smádreingir, tá i› seglini ver›a sett undir kapping og eingin vil geva út í skeyti›. Men ta›, sum heldur huginum uppi, er kortini vælsigna›i fri›urin. Her er eingin motorur, sum forst‡rar ta› heila. Tú hevur beinlei›is samband vi› náttúruna, tá i› tú siglir, sigur Jónsvein.

Óbroytt

Allir føroyskir bátar, i› sigla, hava sínar serligu fyrimunir og vansar. Sildin hjá Jónsveini er sambært eigaran trygg og serliga gó› í undanvindi.

- Men hann hevur so lágan kjøl, og tískil er hann ikki serliga væl kjølfestur, og tískil er avdriftin eisini størri. Hann hevur hug at fara naka› nógv eftir li›ini undir sí›usigling, grei›ir Jónsvein frá.

Báturin hjá Jónsveini er útgjørdur vi› rásegli, sum er í størra lagi. Passalig stødd til slíkan bát hev›i veri› um hálvanfimta fermetur, men hugurin at vinna er somiki stórur, at Jónsvein hevur fingi› sær segl, i› er tveir fermetrar størri. Dótturin hevur seyma›.

Óstø›uga Sildin

Lions Club Eysturoy eigur lívi› í siglingini, sambært Jónsvein Mikkelsen.

- Ta› er teimum at takka fyri, at so nógvir menn eru áhuga›ir í sigling, sum tók seg upp, tá i› byrja› var í 1972, sigur hann.

Annars er ta› áhugafelagi›, Segli›, i› nú samskipar kappsiglingarnar kring landi›.

Væntandi vera einir 35 bátar vi› í kappingini sunnudagin. Hvussu leikur fer, veit Jónsvein einki um. Sildin hevur roynst sera ymiskt. Hon er komin darlandi aftast onkuntí›, men besta úrsliti› hevur veri› eitt tri›ja pláss.

- Ver›ur stilt í ve›rinum, hava vit gó›an kjans sunnudagin, sta›festir Jónsvein at enda.

Kunning um kappingina

Starta› ver›ur sunnudagin klokkan 15, stundisliga.

Ein tíma undan starti, eisini stundisliga, skal umbo› fyri hvønn bátin møta upp á keiðkinum til kunningar og at fáa nummar, luttakaralista og kort vi› siglingarlei›ini útfl‡ggja.

Gjaldi› á›renn

Luttøkugjaldi› er 50 krónur fyri Eystanstevnu og 100 krónur fyri allar tríggjar siglingarnar í ár (hinar bá›ar vera á Kollafir›i og Hvítanesi). Goldi› ver›ur á konto hjá áhugafelagnum, Segli-num, í Føroya Banka ella í Føroya Sparikassa á›renn fyrstu sigling.

Ein lítil faldari vi› ymiskum uppl‡singum ver›ur gjørdur og latin luttakarum og ásko›arum, so at fólk betur fáa fylgt vi› kappsiglingunum.

Bjargingarvest ella flótibúna

Eins og undanfarin ár ver›a stig givin. Bátur nr. 1 fær so nógv stig, sum ta› eru startandi bátar. Nr. 2 fær so eitt stig minni, o.s.v. Teir bátar, sum ikki koma um mállinjuna fáa einki stig. Tann bátur, i› fær flest stig á teimum trimum stevnunum, ver›ur føroyameistari

Á sjónum ver›ur ein høvu›sdómari, sum er startdómari og hevur ábyrgdina av sjálvari siglingini. Hann skj‡tur eisini, tá i› bátarnir koma á mál.

Ein høvu›sregla er, at starta› ver›ur ikki fyrr enn øll eru í bjargingarvesti ella flótibúna. Ta› hevur víst seg, at oftast er ta› í startinum, at siglarar eru óansnir og kanska kollsigla.

Hugnaløta

Á landi hevur máldómarin ábyrgdina av at sta›festa ra›fylgjuna av bátunum, sum koma um málstrikuna. Hann tekur móti numrunum, sum bátarnir lata inn beint eftir siglingina, og hann mátar eisini seglini upp hjá teimum trimum fremstu bátunum. Segli› skal ikki vera omanfyri 6,5 fermetrar.

Vanligt er at hava eina lítla hugnaløtu beint aftaná siglingina, har vinningarnir ver›a handa›ir, og luttakararnir fáa ein kaffimunn og pannukøkur. Eisini ver›ur okkurt smávegis burturluta› fyri at fáa til vega pening til l‡singar og anna›.

Kelda: Áhugafelagi› Segli›

SVIMJA OG SPARKA
Sunnudagin skipar svimjifelagi› Flot á Toftum fyri forkunnugari svimjukapping. Svomi› ver›ur av Strondum inn á keiina í Saltangará. Teinurin er 1.600 metrar. Luttakararnir skulu helst sjálvir hava froskmannabúna, men møguleiki er at útvega nakrar búnar, siga fyrireikararnir.

Umframt kappró›ur og kappsigling er fótbólturin á skránni. Leygardagur ver›ur landskappingardystur í 1. deild millum NSÍ og B71.

JP OG KIRKJURNAR
Stevnudagarnar s‡nir J.P. Gregoriussen, arkitektur fram kirkjuteikningar í fimleikarahøllini í skúlanum á Glyvrum. Frams‡ningin ver›ur hildin í sambandi vi› túsundára haldi› fyri kristnibo›anina í Føroyum. Frams‡ningin um kirkjurnar í Føroyum er ein fer›aframs‡ning, sum vitjar fleiri b‡ir og bygdir í summar.

Bispar og prestar ra› á ra›

FRAMS†NING. Bygdarsavni› Forni á Glyvrum er eitt gott alternativ hjá stevnugestum, sum ikki hava áhuga fyri ítrótti. Í ár setir savni› ljóskastaran á kristnitrúnna

Karin Kastalag og Maria Jacobsen fyrireika myndaframs‡ningina um kristnibo›anina í Føroyum

Mynd Jens Kr. Vang

DÁNJAL HØJGAARD

Vi› eitt stórt bor› í bygdarsavninum Forna á Glyvrum sita tvær konur og hyggja at gomlum myndum.

-Evnisframs‡ningin ver›ur ikki li›ug fyrr enn til Eystanstevnuna ljó›a bo›ini frá bor›inum.

Konurnar eru Karin Kastalag og Maria Jacobsen. Tær eru í fer› vi› at leggja seinastu hond á eina frams‡ning um kristnibo›anina í Føroyum. Og myndirnar á bor›inum hava samband vi› kristnibo›anina í Føroyum.

Aktuelt evni

Maria Jacobsen sigur, at ta› er sera natúrligt at skipa fyri eini frams‡ning sum kristnibo›anina, nú 1000 er eru li›in sí›ani Sigmundur Brestisson sambært søgnini kristna›i Føroyar.

-Ta› kemur altí› nógv fólk á gáttina á stevnuni. Ta› eru ikki øll sum hava áhuga fyri ítrótti, sigur Maria Jacobsen, sum heldur, at áhugin fyri søgu og si›søgu er sera stórur. Og áhugin gerst ikki minni av, at kristnibo›anin er eitt aktuelt evni í ár.

Bispar og trúbo›arar

Karin og Maria hava fingi› til vega einar 50 myndir til frams‡ningina. Í teksti ver›ur sagt frá hendingum og fólkum, i› kn‡ta seg at myndunum.

Frams‡ningin byrjar vi› Sigmundi Brestisson og ætlanin er at hava eitt yvirlit yvir katólsku bisparnar. Tá komi› er fram til trúbótina gerst frams‡ningin meira lokal. Tey vitjandi fáa nú naka› at vita um próstar, prestar og trúbo›arar í Eysturoynni.

Frams‡ningin gert ikki stórvegis burturúr tí›ini eftir 1900. Tá eru tær fyrstu samkomurnar byrja›ar í Føroyum. Menn sum próst Dahl, Victor Danielsen og William Sloan, og teir yngru bisparnir sleppa kortini upp í part.

Umframt persónsgallarí› vísir frams‡ningin eisini stø› í Eysturoynni, i› hava tilkn‡ti til kristnilívi›. Eisini eru fotomyndir av si›søguligum áhuga - eittnú av bátsfer›um í sambandi vi› barnadóp.

Spennandi krókar

Tey, sum fara í Forna á Eystanstevnu, fáa tvey fyri eitt.

Tí umframt evnisframs‡ningini um kristnibo›anina eru a›rar áhugaverdar frams‡ningar í húsinum.

Í ni›aru hæddini er ein roykstova, vi› nógvum gomlum lutum og arbei›sambo›um. Í ovaru hæddini eru bæ›i stova, køkur, handil og sovikamar, solei›is sum tey tóku seg út í 1800 - og 1900 - talinum. Og í gongini er ein lítil myndaframs‡ning um annan heimsbardaga í Føroyum.

Tískil skuldi eingin vandi veri› fyri at nakar fer at ke›a seg, tá i› tey fara aftur í fortí›ina.

Hetta er 15 evnisframs‡ningin í Forna sí›ani bygdarsavni› lat upp í 1988.

Hvat er hetta?

Bygdarsavni› Forni hevur nógvar áhugaverdar lutir, at vísa fram.

Ein av teimum mest sjáldsomu, man vera hetta apparati› ella stativi›. Hvat ta› er veit eingin vi›vissu at siga. Danska tjó›savni› hevur gjørt sínar metingar, men er ikki komi› gátuni nærri. Ta› einasta tjó›savni› heldur seg vita fyri vist er, at hetta er ein sjáldsamur lutur, i› er gjørdur til eitt heilt ávíst endamál.

Maria Jacobsen á Forna hevur eitt bo›. Hon heldur, at talan kann vera um eitt stativ, at seta broti› bein í - eitt slag av badasju, ella gipsi. Spjákar hava veri› setir um brotna beini›, sum sí›ani hevur veri› skrúva› fast í stativi›.

Ta› einasta vit vita fyri vist er, at luturin stavar frá Ni›arager›i í Søldarfir›i og hann er 100-150 ára gamal. Mennirnir í Ni›arager›i vóru grótla›arar, og ta› er lætt at hugsa sær, at teir onkuntí› hava broti› bein ella fót, vísir Maria á.